

LEIKKI OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

Järjestäjät:

Helsingin yliopiston
varhaiskasvatuksen
maisterikoulutus, Kokeellinen
oppimisympäristö sekä
Vantaan kaupunki

ESITYKSIÄ,
TYÖPAJOJA JA
TEEMARYHMIÄ

MARTINLAAKSON KOULULLA JA PÄIVÄKODILLA
28.11.2018 klo 13-16

VARHAISKASVATUKSEN SEMINAARI

Teoriasta
Käytäntöön!

AIKUINEN TARINALLISESSA
LEIKISSÄ

LEIKISTÄ JÄÄ JÄLKI

DIGIN ULOTTUVUUDEN LEIKISSÄ

VUOROVAIKUTUSLEIKIN ILOA
PEDAGOGISESTI

METSÄ MEDIAYMPÄRISTÖNÄ LEIKILLISESTI
(ulkoilmatyöpaja)

LAPSI LEIKKIYMPÄRISTÖNSÄ
RAKENTAJANA

LIIKUNNALLISEN MATEMATIIKAN OPPIMISYMPÄRISTÖ

"JOO JA SIT TÄLLÄ OLIS HEVONEN!" –
IMPROVISAATIO LEIKISSÄ

PEDAGOGINEN VUOROVAIKUTUS
LEIKISSÄ

Vantaa

MOI

OPETUSHALLITUS RAHOITTA HANKETTA



Kokeellinen oppimisympäristö varhaiskasvatuksessa

SUOMEN
VARHAISKASVATUS
RY



HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

LEIKKI OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ SEMINAARI

Martinlaakson koululla ja päiväkodissa
28.11.2018 klo 13-16

PUHEENVUOROT

Tervetulosanat – Leikki oppimisympäristönä

Leikin polut - Onko osallisuudelle tilaa lasten leikissä?

Jonna Kangas

Leikinpolut tutkimushankkeessa selvitettiin lasten leikissä toteutuvan osallisuuden ilmenemismuotoja. Miltä näyttää, tuntuu ja kuulostaa osallisuus lasten omaehtoisessa, sekä ohjatussa leikissä? Miten osallisuutta mahdollistetaan leikin kautta?

Pedagoginen vuorovaikutus leikissä

Sonja Mäkelä ja Taru Norberg

Miten aikuisen vuorovaikutustaidot ja toimintatavat vaikuttavat lapsiin ja leikin toteutumiseen varhaiskasvatuksessa?

Pedagoginen vuorovaikutus leikissä - esityksessä tarkastellaan vuorovaikutusta leikissä VASUn, vuorovaikutuksen tapojen ja erityispedagogiikan näkökulmasta, tietoperustaisesti ja reflektoiden. Mistä eväät laadukkaaseen pedagogiikkaan leikissä? Miksi pedagogiikka on tärkeä osa leikkiä? Mikä muuttuu, kun VASU muuttuu ja missä se näkyy? Miten pedagogiset ratkaisut vahvistavat aikuisen taitoja, luovat laatua ja tuovat onnistumisen kokemuksia työssä?

"Oo sä poliisi!" "JOO! JA sit täl ois hevonen!" – Leikki improvisaation näkökulmasta

Tuomas Sarkkinen, Ruusu Nirikko, Noora Novitsky-Walhroos, Vilma Berggen ja Susanna Jauhiainen

Leikki ja leikkiin liittyminen herättää monenlaisia tunteita. Kaikille avoin teoria-alustus tarkastelee improvisaatiota aikuisen ja lasten yhteisen leikin apuvälineenä. Kuunteleminen, näkeminen, hyväksyminen ja aloitteisiin vastaaminen tutkitusti vie leikkiä eteenpäin. Pohdimme yhdessä aikuisen roolia leikissä. Kuinka improvisaation avulla on mahdollista rakentaa leikkiä aikuisten ja lasten yhteisenä toimintana?

Kahvitarjoilu 14.15-14.30



TYÖPAJAT eli WORKSHOPit

Työpajat toteutetaan Martinlaakson päiväkodilla

Työpajojen koko ja tarkempi alkamisaika ilmoitetaan myöhemmin riippuen kiinnostuneista osallistujista.

Valitse ilmoittautuessasi kaksi kiinnostavaa työpajaa.

1. LEIKISTÄ JÄÄ JÄLKI - Workshop

lisa Juva, Emma Kurenlahti ja Heidi Virta

14.40– 15.15 Päiväkodilla

Leikistä jää jälki -työpajassa sovelletaan Vauvojen värikylpy -menetelmästä tuttuja työtapoja. Osallistujat pääsevät elämysten ja kokeilujen kautta toteuttamaan yhdessä aisti-installaation, kun he tutustuvat kuutin elämään ja sukeltavat huoneeseen rakennettuun jäämaailmaan. Hetkessä oleminen, läsnäolo ja jaetut merkitykset korostuvat työpajassa.

2. VUOROVAIKUTUSLEIKIN ILO PEDAGOGISENA PIENRYHMÄTOIMINTANA - Workshop

Riikka Mertanen, Natasha Kokljuschkin, Kirsti Taskinen ja Susanna Wires

14.40– 15.15 Päiväkodilla

Sosiaalisten - ja emotionaalisten taitojen pulmat ovat inklusion myötä tuttu ilmiö varhaiskasvattajille ja osaamista tarvitaan yhä enemmän tavallisissa lapsiryhmissä. Vuorovaikutusleikki - workshopin tavoitteena on antaa osallistujille valmiuksia oman leikkiryhmän perustamiseen lapsiryhmässä. Vuorovaikutusleikki on helppo toteuttaa ilman suurempia etukäteisvalmisteluja tai erillisiä leikkivälineitä.

Workshopin tavoitteena on antaa osallistujille eväitä myönteisen ja turvallisen oppimisympäristön rakentamiseen lapsiryhmässä. Vuorovaikutusleikki on aikuisjohtoista ja sensitiivistä toimintaa, jonka tavoitteena on tukea lasten sosiaalisia taitoja. Sosiaaliset taidot nähdään opittavissa olevina käyttäytymisen muotoina, joita tarvitaan menestymiseen sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa vaativissa tilanteissa.

3. METSÄPEDAGOGIIKAA JA MEDIKASVATUSTA LEIKILLISIN KEINOIN - Workshop

Alatalo Salla, Hilden Jenni, Koreneff Kia, Varantola Kirsi

14.40– 15.15 Lähimetsässä, lähtö päiväkodin ulko-ovelta

Tarkoituksena on yhdistää teknologia ulkotiloihin ja luonnon ympäristöön. Liikunta ja karkeamotoristen taitojen harjoittaminen yhdistyvät kuin itsestään ulkoiluun ja teknologiataitoihin, kun kyseessä on lapsia innostava toiminta. Mitä epätasaisemmassa maastossa koodien etsintä tehdään, sen haastavammin se edistää karkeamotorisia taitoja. Ulkona tulee helposti liikuttua enemmän kuin sisätiloissa ja ulkotilat haastavat kaikkia aisteja eri tavoin. Lähiympäristö tulee leikillisin menetelmin tutuksi ja näin ollen teknologia tulee yhdistettyä myös ympäristökasvatukseen.

Tarvikkeet: Kännykkä tai tabletti johon osallistujat lataa jo valmiiksi sovellus QR-koodien lukemiseen



4. "OO SÄ POLIISI!" "JOO! JA SIT TÄL OIS HEVONEN!" – Improvisaatio workshop

Tuomas Sarkkinen, Ruusu Nirkko, Noora Novitsky-Walhroos, Vilma Berggen ja Susanna Jauhiainen
14.40– 15.15 Päiväkodilla

Miten liittyä lasten leikkeihin?

Leikki ja leikkiin liittyminen herättää monenlaisia tunteita. Kaikille avoin teoria-alustus tarkastelee improvisaatiota aikuisen ja lasten yhteisen leikin apuvälineenä. Kuunteleminen, näkeminen, hyväksyminen ja aloitteisiin vastaaminen tutkitusti vie leikkiä eteenpäin. Pohdimme yhdessä aikuisen roolia leikissä. Kuinka improvisaation avulla on mahdollista rakentaa leikkiä aikuisten ja lasten yhteisenä toimintana?

Workshopissa tutustumme yhdessä improvisaation keskeisiin teemoihin ja työtapoihin.

Kokeilemme matalan kynnyksen improharjoituksia ja pohdimme niiden soveltuvuutta päiväkodin arkeen. Työstämme osallistujien kanssa pienen materiaalipaketin, jossa on vinkkejä tiimin yhteiseen työskentelyyn.

5. AIKUISENA TARINALLISESSA LEIKISSÄ - Workshop

Maija Olli, Milla Salonen ja Outi Jauhiainen

14.40– 15.40 (huom: pitkä työpaja) Päiväkodilla

Tarinallisen leikin työpajassa osallistujilla on mahdollisuus tutustua tarinalliseen leikkiin toimimalla itse leikkimaailmassa. Osallistajat ovat työpajassa aktiivisia toimijoita. Toiminnassa tarkoitus havainnoida aikuisten toimintaa ja erilaisia rooleja. Toiminnan painopiste on aikuisten toiminnassa ja siihen perehdyttämisessä. Tässä pajassa oppimisympäristönä toimii tarinallisen leikin leikkimaailma, joka rakentuu ja muuntuu leikin edetessä yhdessä osallistujien kanssa.

6. LAPSI LEIKKIYMPÄRISTÖNSÄ RAKENTAJANA - Workshop

Anne Toivonen, Marika Repo ja Tea Tuominen

15.20– 16.00 Päiväkodilla

Miten: Toiminnallinen ja aistimuksellinen workshop.

Tavoite: Lapsen osallisuuden ja toimijuuden mallintaminen oppimisympäristön näkökulman ja kokemuksen kautta

Miksi: Varhaiskasvatussuunnitelma velvoittaa lapsen osallisuuden ja toimijuuden mahdollistamisen varhaiskasvatustoiminnassa

7. LIIKUNTA JOKA PÄIVÄ – HAASTE VAI MAHDOLLISUUS - Workshop

Marjo Huhtala ja Emilia Kotonen

15.20 – 16.00 Päiväkodin salissa

Varhaiskasvatuksen liikuntasuosituksen ilmestymisen myötä liikunnan määrään ja laatuun varhaiskasvatuksessa on tärkeää kiinnittää huomioita. Työpajoissa viritetään keskustelua oppimisympäristöstä lasten oppimisen ja motivaatiota tuottajana, ja aikuisen pedagogisesta roolista liikkumisen mahdollistajana. Työpajassa tutustutaan liikuntaleikkien kautta oppimisen mahdollistamaan. Alkuun lyhyt teoria osuus ja ajatusten vaihtoa leikistä, liikunnasta ja matematiikasta. Toiminta pienissä ryhmissä ja yhteinen lopetus.



8. PEDAGOGINEN VUOROVAIKUTUS LEIKISSÄ - Workshop*Sonja Mäkelä ja Taru Norberg*

15.20– 16.00 Päiväkodilla

Miten aikuisen vuorovaikutustaidot ja toimintatavat vaikuttavat lapsiin ja leikin toteutumiseen varhaiskasvatuksessa?

Pedagoginen vuorovaikutus leikissä - esityksessä tarkastellaan vuorovaikutusta leikissä VASU:n esittämien vuorovaikutuksen tapojen ja erityispedagogiikan näkökulmasta, tietoperustaisesti ja reflektoiden. Mistä eväät laadukkaaseen pedagogiikkaan leikissä? Miksi pedagogiikka on tärkeä osa leikkiä? Mikä muuttuu, kun VASU muuttuu ja missä se näkyy?

Miten pedagogiset ratkaisut vahvistavat aikuisen taitoja, luovat laatua ja tuovat onnistumisen kokemuksia työssä? Työpajassa tutkitaan konkreettisia ideoita työskentelyyn leikin lomassa.

9. TEKNIikka TUO LEIKKIIN UUDEN ULOTTUVUUDEN -Workshop*Sonja Aroranta ja Sanna-Kaisa Front*

15.20– 16.00 Päiväkodilla

Aikuiset käyttävät tieto- ja viestintäteknologiaa päivittäin helpottaakseen arkeansa ja kehittääkseen itseään. Miksi emme mahdollistaisi samaa lapsillekin?

TVT:n avulla voimme poistaa erilaisia fyysisen maailman leikille asettamia rajoitteita.

Nykyteknologia tarjoaakin meille mahdollisuuden luoda leikkiin täysin uusi ulottuvuus. Fyysisiä rajoitteita voidaan poistaa opettelemalla käyttämään digitaalista teknologiaa ”perinteisen” leikin rinnalla.

Tässä työpajassa pohdimme ja kehitämme yhdessä työtapoja, joiden avulla lapsetkin pääsevät käyttämään digitaalisia laitteita rikastuttaakseen arkeaan ja kehittääkseen itseään. Työpajassa ei opetella laitteiden tai ohjelmien käyttöä, vaan keskitytään yhdessä löytämään uudenlaisia ajattelutapoja leikin kehittämiseksi.

10. MONILUKUTAIDON OPITTAAN ILOLLA – TAIDE MONILUKUTAITONA Workshop

Heidi Sairanen, Sara Sintonen ja Jonna Kangas

15.45 alkaen avoin työpaja Päiväkodin ateljeessa

Aistipajassa, jossa lapset saavat luoda oman mielikuvitusolennon, monilukutaitoa lähestytään taiteen ja eri aistien kautta. Aistit toimivat tuntosarvina ympäristöön sekä ovat yhteydessä omiin kokemuksiin, ajatuksiin ja tunteisiin. Aistihavainnot mahdollistavat ympäristön tutkimista, sisäistämistä ja tulkitsemista. Taide opetusmenetelmänä taas luo sanalliselle kommunikaatiolle vaihtoehdoisen ulottuvuuden ja itseilmaisun mahdollisuuden. Taiteeseen perustuvassa monilukutaidon kehittämisessä, lapsen luomisprosessi nojautuu hänen omiin kokemuksiin, mielikuvitukseen ja tietoon.

